

af sine Fuger, og der maatte nødvendigvis gaa en Tid, inden Sindene kunde komme til Ro, og Forstandsresultaterne kunde krystallisere sig og give Klarhed over, hvorledes Fremtiden skulde bygges i dette Land. Det er efterhaanden sket, navnlig i de sidste 25 Aar. Nu er man overalt naaet til Klarhed over, at der kun kan være Tale om en ubetinget Neutralitetspolitik. Jeg mener, det er ikke saa lidt, at vi ere naaede dertil.

Jeg ved meget vel, at der ogsaa be-gaaes forskellige Fejltagelser i Benyttelsen af Begrebet „Neutralitet“. I tidligere Tider var der sikkert mange, der havde tænkt sig, at naar blot man erklærede sig neutral, var det tilstrækkeligt, saa behøvedes der ikke mere, saa var der ingen, der vilde røre de rare Folk. Historien viser imidlertid, at de, som have erklæret sig neutrale uden at ville bære de Bekostninger, det medfører at ville værge denne Neutralitet, have faaet Krigens Følger at føle. Jeg tænker her paa Napoleons Opræden overfor Venedig, og der kunde nævnes mange af den Slags Eksempler. Efter at der i den politiske Agitation i saa urimelig lange Tider har lydt Raabet: Ned med Militærudgifterne! saa at det til sidst var blevet et Dogme for en stor Del af Befolkningen, at det var muligt at realisere dette Haab samtidig med, at vi opfyldte vore folkeretlige Forpligtelser som neutral Stat, er det ikke saa ringe et Fremskridt, vi have gjort, naar der nu blandt dem, der virkelig ville have Neutraliteten bevarret, er fuld Enighed om, at der skal bringes endog betydelige Ofre for Opnaaelsen af dette Formaal. Disse to Hovedmomenter har jeg villet paavise, fordi de ere af nogen Betydning, navnlig overfor dem, der endnu søge at føre de gamle Slagord: Bort med Københavns Befæstning og Ned med Militærudgifterne, i Munden.

Men der opstaar saa to Vanskeligheder, som jeg allerede har berørt. Den første er: Hvorledes skal dette Forsvar ordnes? Jeg mener, at Regeringen her har taget rimeligt Hensyn til Sagkundskaben, har fremsat Forslag, der ere i saa nær Kontakt med Sagkundskaben, at man tør forudsætte, at denne ikke helt vil kunne afvise dem, men maa erklære, at de i Nødsfald maa antages at være brugelige. Der ere vi altsaa ved i Hovedpunktet at naa Enighed. Den næste Vanskelighed — og den staar i stærk Forbindelse med den første — er Spørgsmaalet: Hvor meget tør Landet anvende til sit Forsvar uden derved at komme til at forsømme de andre store

kulturelle Opgaver, som stilles til ethvert Samfund? Det er rimeligt og naturligt, at der her kan opstaa Uenighed. Men jeg ønsker at fremhæve, at naar der er Tilbøjelighed til fra visse Sider i agitatorisk Øjemed at sige, at Højre er lige glad, hvor mange Penge der skal til o. s. v., saa er det en Talemaade, der lader sig udslynge overfor en ukritisk Befolkning, men som ikke lader sig udslynge overfor dem, som kunne vurdere de virkelige Forhold. Sagen er jo den, at Højre saavel som Venstre skal betale sin Del af Udgifterne, og at Højre saavel som Venstre skal ofre sin Del af Blodet, hvis det kommer til at flyde. Det turde være afgørende paa dette Omraade. Endelig er der ogsaa det at tage i Betragtning, at Højre vistnok har samme Kærlighed som Venstre til denne Verdens Mammon og nødig vil gaa med til at udgive mere paa tilsyneladende uproduktive Formaal end andre Partier. Det er saa naturligt og indlysende, at man ikke med nogen Art af Ret kan sige, at Højre ikke bryder sig om, hvor stærkt Statskassen tappes til Gunst for Forsvaret. Jo, det bryder Højre sig om, men Højre har paa dette Omraade taget sig selv fangen og sagt: Landets Bestaaen er Nummer eet, hvad vi maa ofre for at bevare Landet, skal til, og i saa Henseende støtter Højre sig til Sagkundskaben. Det Minimum, den forlanger, vi skulle anvende til Løsningen af dette Problem, ere vi villige til at anvende. Men det, som har forvirret Folk, er, at der absolut skal gøres Politik paa denne Sag. Her har Højre, som jo ellers ikke altid udmærker sig ved stor Enighed, staaet sluttet og samlet og har altid staaet saaledes. Det er det, der forvirrer Folk. Jeg vil hævde, at naar Højre paa dette Omraade har staaet sluttet og enigt, ligger det simpelt hen i, hvad jeg før sagde, at Højre paa et givet Tidspunkt har søgt Sagkundskaben, har søgt at faa Oplysning om, hvad den mente var nødvendigt, og har ladet disse Oplysninger fremsætte for Tinget. Og siden har Højre indtaget det Standpunkt, at naar Sagkundskaben anbefaler dette eller hint til Opgavens Løsning, skulle vi slutte os dertil, selv om det koster ret betydeligt. Jeg har nævnt det før, at det er denne vor Tilslutning til Sagkundskaben, der har ladet andre, der i øvrig ogsaa ønske, at Landet skal forsvares, forveksle denne deres Stilling med Højres, og derved har man skubbet Sagkundskaben til Side og ladet Dilettantismen florere.

Der er altsaa Enighed om den ube-